

GAZETA W. Księstwa Poznańskiego

PRZEDPŁATA:

ćwierćrocznie dla miasta Poznania 1 tal. 20 sgr.
na całe Prusy 2 tal.

INSERATY:

1 sgr. 8 fen. od wiersza na 1 szerokości
przyjmują się tylko w ekspedycji.

Drukem i nakładem Drukarni Nadwornej W. Deckera i Spółki w Poznaniu. — Redaktor odpowiedzialny: N. Kamiński w Poznaniu

Telegraficzne wiadomości.

Hamburg, 28. Września. — Dzisiejsze Hamburger Nachrichten zamieściły telegraficzną depeszę z d. 27. b. m. że król duński w niedzielę był spodziewany w Kopenhadze, dzień 6. Paźdz. zamierzał w stolicy przepędzić na obchodzie swych urodzin, a następnie wrócić do Szlezwigu.

Londyn, 28. Września. — Przez Maltę odebrano wiadomości z Bombaju z d. 7. b. m., że powstańcy gwaliorscy w potyczce stoczonej z generałem Robertsem utracili 700 ludzi i uciekli do Chumbul. Warownia Pocurce kapitulowała po trzygodzinnym bombardowaniu. Generał Grant stał pod Sultanpore. Korpus czterotysięczny powstańców został pobity przez 550 policyantów. W Punjabie, Bombaju, Madras panuje spokojność. Trzy pułki sipoisowe znów uzbrojono.

Paryż, 27. Września. — Książę Adalbert pruski jest tu spodziewany.

Turyn, 23. Września. — Korespondent piszący do Paix wymienia pomiędzy aresztowanymi osobami w Neapolu księcia Proto, Kamilla Caraccioli, poetę Mikołaja Sole i dwóch dziennikarzy.

Berlin, 28. Września. — Najj. Pan raczył nadać pierwszemu karnodziei przy kościele reformowanym w Frankfurcie nad Odrą, byłemu radcy konsystorskiemu Ule, order orła czerwonego 2ej kl. z dębem liściem, tajn. radcy zdrowia Dr. Bourne w Düsseldorfie order orła czerwonego 3ej kl. na pętlicy, prob. Schmidta w Weyerbachu, w obwodzie rejencji trewirskiej, wikaryuszowi Hack w Mohrenhoven w powiecie reichenbachskim i poborcy powiatowemu, radcy obrachunkowemu Klemm w Górze order orła czerwonego 4tej klasy, sekretarzowi zaś uniwersytetu królewskiego Lorkowskiemu, tytuł radcy obrachunkowego.

Berlin, 28. Września. — J. kr. wysokość książę pruski opuścił z orszakiem swoim wczoraj Warszawę, i miał zamiar przenocować w Skierniewicach a dziś przez Wrocław i Drezno puścić się w dalszą podróż do Baden.

— Nowo pruska gazeta pisze: Jeżeli sejm zbierze się w przyszłym miesiącu, natenczas dotychczasowi deputowani izby drugiej będą zwołani, a wybory do tej izby dopiero w pierwszych dniach Listopada się odbędą. Z tego powodu sejmy prowincyjne niebędą zagajone przed drugą połową Listopada.

Najświeższe wiadomości. Zjazd warszawski obudza powszechną teraz uwagę i domyślają się powszechnie, że tam większe rzeczy zachodzą, aniżeli świetne przeglądy wojska. Zaledwie opuścił Warszawę J. kr. w. książę pruski, jedzie do niej ks. Napoleon w towarzystwie jak powiadają hr. Walewskiego. Rok obecny a mianowicie Wrzesień odznacza się po wszystkich krajach wielkimi przeglądami wojskowymi i dostojnymi wizytami.

W zjeździe warszawskim nieodgrywa Austria żadnej roli i z tego powodu Ostdeutsche Post rozprawia o stosunku Rosji do Austrii. Trudno jej atoli jasno przedstawić zwierciadło, w którymby mogła się Rosja przejrzeć w czem zawiniła, bo wet za wet mogłaby Rosja oddać Austrii.

Najęcie portu w Willafrance przez Rosyę nie miało się przyczynić do rozdrażnienia Austrii, ile że przez to najęcie dojrzał plan dawno ułożony przez Rosyę. Chciała ona sobie drogi ułatwić na Adryatyku i morzu Śródziemnym i tym sposobem wejść w spółzawodnictwo z Loidem austriackim. Pochlebiała zarazem Piemontowi i Czarnogórze, aby w pierwszym lub drugiej pozyskać port dogodny dla swojej żeglugi, gdy atoli nieudało się jej usadowić w Czarnogórze wskutek oporu Turcyi i Austrii, znalazła uprzejme przyjęcie w Piemontie, który chętnie ustąpił jej portu. Rosyja najęła Willafrankę a opuściła Czarnogórę, dając jej za to wsparcie w pieniądzu. W ogólności Czarnogóra odegrała już swoją rolę i nie tak rychło o nią usłyszemy, chyba że Rajasowie w Bośni znów głowy podniosą.

Reorganizacja Księstw Naddunajskich co do formy przyszła do skutku, a więc traktat pokojowy z roku 1856 w głównej części wykonany został. Independance Belge ogłasza dziś tekst konwencji zawartej na d. 20. Sierpnia r. b. w Paryżu względem reorganizacji Księstw Naddunajskich, ręcząc za jego autentyczność. Dokument ten składa się z 50 artykułów i dwóch dodatków, z których pierwszy zawiera rysunek opisanych nowych chorągwi w artykule 45, a drugi postanowienia względem przyszłych wyborów.

Kolonia, 19. Września. — Wczoraj odkryto tu bandę fałszerzy monety i wskutek tego aresztowano 5 osób w Kolonii i przeciwnie Deutz. Skonfiskowano tłocznię pruskich talarów w Deutz. W jednym kramie korzennym spostrzeżono, że dwa nowe talary, które jedna kobiecina chciała zmienić były fałszywe.

Królestwo Polskie.

Warszawa, 26. Września. — Wczoraj Najj. cesarz i król Jmć, udał się z pałacu belwederskiego, drogą około okopów w towarzystwie J. kr. w. księcia pruskiego na pola powązkowskie, gdzie zebrane pod Warszawą wojska, odbyły przed najdostojniejszymi osobami defiladę. Po skończonej paradzie wojskowej, Najj. Pan tą samą drogą i również w towarzystwie J. kr. w. księcia pruskiego, powrócił do pałacu belwederskiego, gdzie o godz. 5. dany był wystawny obiad, na którym znajdowali się bawiący w Warszawie dostojni goście, jako też i przyduszczone do stołu cesarskiego znakomite zaproszone osoby.

O godz. 8. wieczorem JCKMć witany przeciągłym okrzykiem zgromadzonych w parku łązienek królewskich osób, przybył do teatru w pomarańczarni w tychże łązienkach, licznie napelnionym, zarówno dostojnymi gośćmi, jako i znakomitemi i zaproszonymi osobami płci oboj.

W teatrze tym przedstawiony był balet »Korsarza«, i przy tej okoliczności, całe łązienki królewskie uiluminowane zostały z wielką okazałością, gustem i przepychem.

Wyjawszy drogi prowadzącą z głównej alei do mostu Jana III. i drugiej bocznej wiodącej ku pałacowi, gdzie kilkadziesiąt tysięcy lampionów białych, tworzyły jakby światło dzienne, resza parku łązienkowskiego, przystroila się w same kolorowe lampiony, sprawiające czarujący widok. Tu wprawiały w zdumienie portyki, tu krzewy i drzewa, które odbijając w zwierciadle wód czystych, podwajały ten urok. Po nad drogą wiodącą z pałacu ku pomarańczarni; unosiły się kolorowe żyrandole z wspaniałym światłem, którym towarzyszące piramidy, z takichże lampionów, oraz migające u szczytu odwiecznych konarów światła, zachwycaly oko i tworzyły prześliczną harmonijną całość. Około 40,000 osób zapelnio park, krążąc to po owych ulicach parku, to po tarasie; gdzie dwie muzyki wojskowe, jedna pułku piechoty imienia J. kr. w. księcia pruskiego, druga imienia Najj. Pana, nie ustawały na chwilę, wykonywając wyborne dzieła muzyczne. Za ukazaniem się Najj. monarchy, który po skończonym widowisku w pomarańczarni, przejeżdżał się po parku, z dostojnym swym gościem, księciem pruskim; tysiączne odgłosy zmieszały się razem i witały Jego C. K. Mć przeciągłym okrzykiem. Najpiękniejsza dnia tego pogoda, jedna z tych letnich nocy, oświetlonych bladym księżycem, współzawodniczącym ze światłem sztucznym lampionów, sprzyjała do samego końca, i długo zatrzymała owe nieprzeliczone masy, wijące się po parku lub wracające do miasta.

— W dniu 20. b. m., zszedł z tego świata w Łęczycy, X. Józef Kalasany Mętlewicz, kanonik metropolitalny warszawski, profesor akademii duchownej rzymsko katolickiej w Warszawie, proboszcz łęczycki i współredaktor »Pamiętnika religijno-moralnego«, w samej sile wieku, po długiej i ciężkiej chorobie. Urodził się w r. 1809. Szczegóły życia tego uczonego i utalentowanego kapłana, podane będą później do wiadomości publicznej.

Warszawa, 25. Września. — Jak corocznie tak i w r. b. podążyliśmy do Łowicza dla zdania sprawy czytelnikom naszym z jarmarku św. Mateusza, jarmarku, który przy wystawie rolniczej i wyścigach konnych, stał się ważnym dla całego kraju. Nieznana u nas wystawa rolnicza, obecnie w Łowiczu zaprowadzona z woli wysokiego rządu, pożytecznym swym celem i nowością silnie obudziła zajęcie i miłe dla oglądającego sprawiła wrażenie. Łączyło się w rolnictwo, przemysł do tegoż stosowny, chów bydła, i nakoniec maszyny i narzędzia. Pożytek z każdej rzeczy wyciągnięty przedstawiono naczyniem, niejedną okazję zdumiały, w przedsiębraną pracę wzmocniły, zachęciły i nauczyły co może chęć szczerą, aby być ogółowi użytecznym. Błogie skutki z tej wystawy każdy ocenić potrafi. Wystawcy z różnych stron kraju, możni i mniej możni, zarówno stanęli do popisów z kmiotkami, w zakresie swoim przedstawiającami owoc swoich starań i mozołu. Przeszło 300 numerów objął katalog wystawy, po wydaniu którego, drugie tyle numerów przybyło a może i więcej. Wystawę wszystkie zwiedzić raczył tajny radca Muchanow, dyrektor główny prezydujący w kom. rz. spraw wewn. i dużej, z Warszawy w tym celu przybyły. Wymieniamy z plodów zbożowych i przemysłu wiejskiego, niektóre przedmioty, i tak: pp. Perkowski, dzierżawca dóbr rządowych Łęka i Błonie, w pow. łęczyckim, nadesłał Triticum Polonicum, w snopie i ziarnie; Górski z Woli Pękoszewskiej, pow. rawskiego, krzyż belgijską; Stegemann z Rościszewa pow. mławskiego, Lasocki z Czerkiewi pow. stanisławowskiego, Stiwowski z Zyłina pow. łowickiego i Załusowski właściciel dóbr Jasionny pow. sieradzkiego, dostarczyli żyto belgijskie, probstejskie, w snopie i ziarnie; Grodzicki właściciel dóbr Wrzący (pow. sieradzki), wykę; Piotrowscy z Leszna, pow. warszawskiego, owies wieczny i pszenicę w kilku gatunkach; Matuszewski z Główna, pow. rawskiego, okaz

rośliny sorgo cukrowe, rośliny koniaki, zwitek chińskich konopi, 12 postronków i sieć z włókna tychże, kukurydzę olbrzymią, próby okowity z sorgo i kukurydzy, sieć konopną i postronki; Władysław Międzybuzki z Rudnik, pow. wieluńskiego, nasienie olbrzymiej kukurydzy; Aleksander Kurtz z Nasielska, (pow. plockiego), pszenicę frankońską, żyto krzyca, pszenicę Talavera, egipską, kartofle, wreszcie morwy, oprędy i jedwab; Zakrzewski z Zelgo-sznej, (pow. rawskiego), owies, jęczmień i proso; Bocheński z Rudy Malenieckiej, (pow. opoczyński), drzewka owocowe; Właściciel dóbr Zarek, chmiel z nasieniem; Handkie z Drybusa, (pow. łowicki), próbki nasienia burakowego, a W. Baraniecki, z Warszawy, buraki cukrowe; hr. Aug. Potocka z Willanowa, nadesłała w różnych gatunkach kapustę, ogórki, żyto, pszenicę, sorgo, owies, jęczmień, łubin, wykę, kartofle, turneps, brukiew, marchew, buraki, selery, pasternak, cebule, pietruszki, pory, dynie, wino, jabłka, gruszek, orzechy, fasole, solanum melangena, pomidory, iguam; słowem, rozmaite okazy. Dominium Olgów, p. włocławski, sноп pszenicy, groch, rajgras, nasienie lucerny. Mokronoski z Chlewni p. warszawskiego, owies, Surma włocłanska z Zdun p. łowickiego, przedstawiła wełniak w cenie rs. 6 i fartuch za rs. 3. Maryanna Guzek z tegoż miejsa, dwa pasy, sztukę wyrobu w przystępnej cenie i t. p. wyroby; obie nagromadzone zostały nagrodą rządową rs. 10, jak to nas napis na tychże objaśnił. Workowska włocłanska z Złotowa Borowego, powiat łowicki, dała wełniak za rs. 7 kopiejek 50; takież wełniak złożyła Katarzyna Dominiak z księstwa łowickiego. Jadwiga Tomala z Osieka p. łowickiego, płótno linae, a Julianna Wróbel, spódnice kolorową. Salomea Brzozowska z Osieka, Tekla Witkowska z Karsznic, tołubek i wyroby wełniane i półwełniane. Jeger z Warszawy kafele, Kluch z Opatowa wyroby garn-carskie. Osterloff z Grochowa, musztardy, likwory, araki, wina szampańskie. Guzek Anastazy i Soltyszewska z Ostrowa, sery po kop. 50. Lasocki z Czer-nik ptu stanisławowskiego, ser z mleka koziego. Górski z Pękoszewskiej Woli, p. rawskiego, piwa 30 butelek, które dał także Jakubowski Salwian z Gra-dowa p. łowickiego. Zarząd wspólni jedwabniczej, chustki, mantynę, watę, nici i oprędy różne. Baron Larys z dóbr Podolany, p. miechowski, Bielski z Gibultowa, jedwab żółty i biały surowy, kokony, drzewka morwowe i flance tegoroczne. Stangenberg, dwie plonki tegorocznej morwy białej. Epstein Jan z Soczewki, tekturę smołowcową. Workowska z Złotowa p. łowickiego, płótno. Fabryki więzienne w Warszawie, w Brześciu Kujawskim, Lublinie, Pułtusk i Sieradzu; przędzę, płótno linae i pączesne, oraz wyroby konopne i t. d. Biernacki ze wsi Bocheń, roboty własnego wyrobu, cena rs. 1 kop. 12½. Wojciechowski z Potorzyna, p. hrabiszowskiego gub. lubelskiej, plan gorzelni i browaru w tychże dobrach; a P. Frydych z Boguszyca p. rawskiego, plan brogu. Międzybuzki Wład. z Rudnik, kości mielone i grubsze. Krysztoporski z Kruszowa, mączkę z kości. Administracja lasów ks. łowickiego, gonty, smołę. Mrówczyński z Łowicza, flance ananasowe, kalarepę i t. p. Urbaniak z Łowicza, frachtuch wełniany własnej roboty; a Wróbel Julianna ze wsi Bonek, wyrób wełniany włocłanski. Szańkowski z Dąbrowy p. piotrkow-skiego, próby torfu. Sygietyński Edmund, właściciel folwarku Bongorja w p. łowickim, banie, duleje, tytky, kamochy, bukiety z georgin i 12tu gatunków astr, słonecznik z wiele innych ciekawych okazów, które tu dla szczupłości miejsa nie wymieniamy. Sygietyńska z Krzyżanowskich Adolfin, pieczywo oszczędne z dodaniem duley itd. Wreszcie grzyby, cegry, ogórki, brukiew, ce-bule, kasze, nasienia, odlewypalone, mąka i wyroby z młyna w Chodakowie (Nr. 602) piękne zwracające uwagę i tyle innych rzeczy, które, powtarzamy, silnie zajmowały i rozbudzały, a szczególnie ul przewiewny ulepszony, napełniony pszczołami, w którym przy odemknięciu pokrzywek za szkłem, całą pracownią czynność pszczołek widzieć można było. — W następnym opisie przebiegniemy dalej też wystawę.

Francya.

Paryż, 25. Września. — Zamiana ratyfikacji konwencji względem reor-ganizacji Księstw Naddunajskich ma nastąpić wedle Norda 30. Września i 1. Października, ratyfikację tę poprzedzi pod prezydencją cesarza wielka rada gabinetowa, na której być mają wszyscy ministrowie.

— Wszyscy naczelnicy domu Rothschildów w Europie, Rothschildowie z Londynu, Wiednia, Frankfurtu i Neapolu, są obecnie w Paryżu w celu na-radenia się.

— Załoga francuska w Rymie wzmocnioną będzie na własne żądanie pa-pieży.

— W Moldawii panuje od kilku tygodni wielkie wzburzenie umysłów; mówią; iż takowe wzniecił książę Jerzy Sturdza, od czasu wojny krymskiej znany w służbie tureckiej pod nazwą Muchlis baszy. Ledwo że nie został schwytany na rozkaz ks. Vogoridesa, gdyby nie był się schronił do Fokszan. Aleksander Ghika, kaimakam Wołoszczyzny, wysłał nowego ministra sptaw zagranicznych, księcia Jirzego Ghikę, dla wysłedzenia stanu rzeczy.

— Staraniom Austrii udało się nakłonić Anglię, że dla Neapolu okazuje się łagodniejszą. Hr. Malmesbury gdy był w Berlinie, miał oświadczyć panu Massoni, posłowi neapolitańskiemu przy dworze pruskim, że król neapolitański ma okazać dobrą swoją wolę, a najmniejsza koncesja wystarczy aby dawniej-szy przywrócić stosunek. P. Massoni pospieszył w tej myśli rządowi swemu zaraportować, ale król rozkazał ministrowi swemu Caraffa, aby odpisał, że pan jego nie wie, czego jeszcze po nim żądają, bo już niejedną koncesją zrobił.

— Jak słychać wyjeżdża dziś wieczór ks. Napoleon do Paryża na mane-wra. Dziś wrócił z swojej wycieczki, spotkał się z cesarzem w Bayonie i długą miał z nim konferencją. Cesarz na przyszły tydzień wraca do Paryża.

— W kwestyi celnej algerskiej pozostanie się tymczasem przy *status quo*. Nadzieje i wieści o zmianach w tej lub owej myśli, jakie przywiewiano do podróży księcia Napoleona do Biarritz, nie mogły się sprawdzić. Powróciwszy dziś z Biarritz przystąpił zaraz do swych zatrudnień. Wcale nie myślał on o tém, aby się podać do dymisyi, lub domagać się usunięcia któregośkolwiek ministra z posady. Wierny swym liberalnym zasadom nie porucił z powodu wiadomej niechętniej noty Monitora posady, na której swój sposób myślenia zdoła urzeczywistnić. Był przygotowanym na przeszkody i trudności. Prze-sady i szczególne interesa przełamać się dadzą cierpliwością, którą książę Na-poleon w wielkim posiada stopniu. Zdaje się, że chociaż kwestya celna algerska na niejaki czas odroczoną została przez notę Monitora, to znajdzie ona swoje

rozwiązanie w ogólnej kwestyi reformy celnej, która rozstrzygniętą będzie najpóźniej w r. 1861.

(Kor. Cz.) Jest prawie niezawodnem, że Francya będzie popierała na gospodarów Stanów Zjednoczonych rumuńskich, książąt: Ghikę i Sturdzę. Pierwszy był kaimakamem moldawskim, a drugi dowódcą milicyi wołoskiej. Ostatni robił parę kampanij w Algierji w sztabie marszałka Randon. Mają to być ludzie z niejakim majątkiem, ludzie światli i czysti. I w tej sprawie Fran-cya napotyka na odmienny interes Rosyi i innego państwa. Rumunie zape-wniają, że książę Ghika i książę Sturdza przemogą i że gdyby byli obrani inni, nowi gospodarowie znajdą się po niejakim czasie w polityce narodowej, tj. francuskiej. Partya narodowa ma przemagać w Rumunii. Dziś mówią, że Francya nie zastąpi przez kogo innego pana Béclard, swego konsula i ajenta jeneralnego w Bukowinie, że p. Béclard jest na wysokości swego położenia. Aby utrzymał się wpływ Francyi w Rumunii, potrzeba regularnych i cią-głych stosunków handlowych między Marsylią i ujściem Dunaju. Rząd fran-cuski zwraca na to całą uwagę, zachęcając i oświecając handel marsylski, a wspierając francuską kompanię parowców morza Śródziemnego.

Zródła paryskie twierdziły, że lord Palmerston z razu zadowolony z ro-zmów jakie miał z cesarzem, opuścił Francję nie kontent dla tego, że nie mógł wymódz zmniejszenia floty francuskiej; tymczasem dzienniki angielskie zapewniają, że ekslord prior wrócił do Londynu, najzupełniej zadowolniony i prawie zfrancuziały. Czas pokaże, które z tych podań jest prawdziwsze. Stacya rosyjska w Villafranca, ma posłużyć lordowi Palmerstonowi do obale-nia torysów. Dzienniki piemontskie chcą rzecz złagodzić, starają się przed-stawić stacyę jako rzecz nie nieznaczącą, ale dzisiejszy Constitutionnel zdradził wagę rzeczy, mówiąc, że gdyby w Villafranca była stacya angielska, stałaby się niebezpieczną. Francya zezwoliła na stacyę rosyjską w Villafranca, bo flota rosyjska nie obudza jej obawy, a nawet może być jej potrzebna, bo parowce odeskie zasilą konkurencję francuską a osłabią inną. Handel rosyjski prowadzi się głównie z Francją. Za zboże i surowe płody rosyjskie, Francya daje Rosyi artykuły paryskie. Stosunki morskie między Francją a Rosją będą coraz ściślejsze. W Brest spodziewają się eskadry rosyjskiej z Baltyku.

Dzisiejszy Constitutionnel poświęcił drugi artykuł Rosyi. Chwali on Rosję, że wyzwala włocłan, że buduje drogi żelazne, że powiększa swą marynarkę, mianowicie swe parowce handlowe, które w większej części w portach francuskich się budują. Jak niegdyś p. Mery, Constitutionnel dowodzi, że bogactwa czerpią się tylko w Azji, i że tam Rosya powinna zwracać główną swą uwagę. Constitutionnel dodaje, że interes rosyjski łączy się z francuskim w sprawie kanału suezkiego, który zbgaci państwa położone nad morzem Śródziemnem, a zuboży Anglię. Artykuł Constitu-tionnela następcza rozliczne uwagi. Robi nadzieję, że handel azyatycki zwróci swą drogę przez Rosję i Polskę, jak się to działo dawniej z niemacą korzyścią Polski.

Tyle mówią o nowej polityce Rosyi, a ona mimo szyderstw jednej gazety, brodzi dotąd w ciemnej rutynie. Wyjawszy pana Hertzen, emigranci rosyj-scy godzą się ze swą ojczyzną. Pan Golwin, rewolucjonista z r. 1848, jest w Rosyi i ma być sekretarzem księcia Suwarowa. Pan Turgeniew, rewolu-cjonista z r. 1825 bawi w Paryżu, lecz był w Rosyi, był u cesarza, przyjął od niego dekorację i myśli posłać swego syna na uniwersytet moskiewski.

Anglia, na którą godzą drogą handlową Francya i Rosya, znajduje się w pełnem używaniu swych azyatyckich bogactw, ale stan jej wewnętrzny do-znaje coraz widoczniejszej przemiany. Od przyścia do władzy torysów, ra-dykalizm rządzi niemal Anglią w osobie pana Bright, należącego do szkoły manchesterskiej. Dzienniki radykalne i Times wyrażają się z dziwną jawno-scią o Allsopie i wyznają, że on był przedsiębiorcą zamachu dnia 14. Stycznia. Agitacya przeciw kościołowi urzędowemu ustala się i rozszerza. Nowe prawo rozwodowe powiększa agitację, ale taka agitacya obraca się raczej na dobre nie na złe. Sekta wprowadzająca spowiedź do liturgii kościoła angielskiego zwycięża opozycję nie tylko w Anglii, lecz w Paryżu. Anglicy bawiący w Pa-ryżu, którzy temu miesiącu byli przeciwni spowiedzi, są dziś za nią. Ojcowie posyłają swe żony, córki i służące do spowiedzi, widząc w niej rękojmię le-pszego rachunku sumienia i regularniejszych obyczajów. Mówię o ojcach na-leżących do stanu średniego, tego stanu purytańskiego, na którym wierność Anglii spoczywa. Każdy wie, że arystokracja angielska jest protestancką tylko z polityki. We Francyi dążenie jest przeciwne, ale słabe, bo więcej obronne i polityczne niż zaczepne i religijne. Dążenie to popierane przez dzienniki libe-ralne, nie jest w stanie przemódz inicjatywy duchownej i rządowej. Prote-stanci francuscy skarżą się na prześladowanie. Prześladowania nie ma, ale ja-wna propaganda liberalno-protestancka została wstrzymana.

Francya ma posłać w charakterze ambasadora do Chin, pana de Bour-boulon.

Zaszły małe trudności ze Szwajcaryą a raczej z Genewą o emigrantów. Pan Delangle posłał do Genewy pana Lezat, komisarza policyi.

Cesarz ma wrócić do Paryża dnia 22.

Król neapolitański zartuje sobie; odrzuca ultimata i propozycje zgody, i twierdzi, że mu lepiej z niezgodą z zachodem, niż ze zgodą.

Minister Delangle ma pracować nad dekretem, który jeszcze powiększy atrybucye prefektów.

Legitymiści skazani w Wandei, apelowali. Apelowali także prokurator. Wytoczy się nowy proces i jak się zdaje, legitymiści zostaną skazani na wię-kszą karę.

O. Lacordaire, mianowany świeżo prowincyałem dominikańskim, zachow-wał dyrekcyę nad szkołą w Sorèze, którą założył. Mnożą się we Francyi klasztory i zakony, ale same zakłady użyteczne, mogące wpłynąć na podnie-sienie i umoralizowanie ludu, a tryumf katolickiego kościoła.

P. Wołowski zakończył w „Przeglądzie dwóch światów” artykuły o wło-sciaństwie rosyjskiem i polskiem, i myśli ogłosić resztę swej pracy w formie dzieła. Jeździ on teraz po Prusach i Poznańskiem, aby przekonać się naoc-znie o kolejach i skutkach reformy włocłanskiej.

Ślub panny Montalembert z hrabią de Meaux da o. Lacordaire w kaplicy księcia de Luynes, należącej do hotelu w którym mieszkała niegdyś hr. Swi-czyn.

Anglia.

(Kor. Cz.) Londyn, 16. Wrzesnia. — W ostatnich czasach dochodziły z Indji prywatne doniesienia o niespokojnym stanie w Pendżab, i domysłano się że to był powód spóźnionego wyjazdu sir F. Lawrence do Anglii. Ostatnia poczta potwierdza te złe nowiny i donosi o głęboko rozkrzewionym sprysiężeniu właśnie wykrytym. Spisek ogólny wykrył się z odkrytego planu 18. pułku krajowców Pendżabu wymordowania swych oficerów angielskich i połączenia się z rozbrojonym innym pułkiem w celu opanowania twierdzy i zajęcia miasta Lahory. Bardzo niespokojny i zły duch ma panować w pułkach Sików i Pendżabów, wiernych po większej dotąd części Anglikom.

W ogólności wiadomości z Kalkuty, z Bombay i z Madaras są bardzo złe. Chociaż na teraz właściwe działania regularnej kampanii są skończone lub zawieszone, uspokojenie i urządzenie kraju nie robi żadnego postępu. Ganią rząd, że nie używa właściwych środków, ale te skargi zdają się być więcej naturalne jak słuszne. Co do ciągłej pogoni powstańców z Gwalior, doniesienia są bardzo zawiłe i niewyraźne tyle tylko można się z tego dowiedzieć, że ścigani mniéj cierpią jak ścigający i zapewne zdolniejsi będą do działań zaczepnych na później. Wojsko angielskie z małemi wyjątkami znajdującemi się w polu, przeczekuje pod dachem czas deszczowy aż do przybycia znacznych posiłków, które teraz są w drodze. Ale jeżeli w krótkotrwałej porze działającej deszcze od upałów, kraj się nie da uspokoić, wojsko to przez lato znów się znacznie zmniejszy, a nowe posiłki z kraju już z większą trudnością przyjdzie wyciągać. Wojsko ma być mocno zmęczone nieskończonemi marszami i niecierpliwe zmierzyć się z nieprzyjacielem, którego tak trudno spotkać. W wielu miejscach powstańcy, o których istnieniu nikt nie miał wyobrażenia, okazują się teraz w silnych oddziałach. Przeciągają oni kraj bez przeszkody, przechodzą rzeki z największą łatwością i znajdują wszędzie pomoc, łodzie, wozy i żywność, podczas kiedy Anglicy często nie dostać nie mogą, przepłacając nawet gotówką. Kolumna pułkownika Holmes nie była w stanie ścigać ustępującego nieprzyjaciela z Boondie i została zatrzymana przez brak wozów i zwierząt pod bagażem i żywnością. Brygadier Douglas dotąd nie zdołał wyparować powstańców z łozów w Sagdespore. W Sahabad powstańcy odnieśli małe zwycięstwo a w Mymening więźniowie kryminalni w liczbie 600 wyłamali się i rozproszyli po okolicy. Wielu z szefów krajowych, którzy dotąd wytrwali w wierności dla Anglików, nie jest już w stanie utrzymać w spokoju swych poddanych, i nawet Jung Bahadur, nie uważa widocznie ogromnych łupów z Luknowa za dostateczne wynagrodzenie i rości sobie wymagania, na któreby się w innych okolicznościach pewnie nie odważył. Miał nadzieję, że Goruckpore, który dawniej należał do Nepaul, będzie mu zwrócony i nie zyskawszy tego uważa się za pokrzywdzonego. W Pendżab, gdzie świeżo wykryto spiski i nakazano rozbrajania, egzekucye za pomocą dział i szubienicy odbywają się często, co w innych częściach zajętych przez powstańców, zaniedbano z obawy odwetu.

W Madras gubernator lord Harris tknięty był paralizem. W całej prezydencji spokój panował zupełny.

Traktat z Chinami zawiera 56 artykułów i wszystkie są tak korzystne dla Anglii, że są osoby, które czekają urzędowego ogłoszenia, aby go przyjąć za prawdziwy. Z treści tych warunków przytoczonej przez North China Herald dowiadujemy się, że mianowanie posła angielskiego w Pekinie, a chińskiego w Londynie, jest tylko dowolne i nie zdaje się, aby prędko Londyńczyki ucieśli się widokiem mandaryna ambasadora. Przytoczone są nazwiska portów, które mają być otwarte dla handlu europejskiego, co jednak nas nie wiele obchodzić może. Ale zapewne, aby całej Europie przyjemność zrobić, artykuł 51. zastrzega, aby odtąd Chinczyzy zaprzestali nazywać Anglików barbarzyńcami. Inne punkta są już wiadome, suma tylko wynagrodzenia nie jest jeszcze wyrażoną.

Zajęcie Kantonu przez sprzymierzonych, pograżyło to miasto w najokropniejszy stan anarchii. Nie tylko wszelki handel jest zniszczony i życie każdego Europejczyka w ciągłym niebezpieczeństwie, ale miejscowa ludność zdaje się być w zacieklej wojnie między sobą i co tylko spokojnych mieszkańców, wszystko opuściło lub opuszcza miasto. Same cesarskie władze nie zdają się uczuć w mocy uspokojenia tej części kraju i angielskie listy twierdzą, z chęciąby w tem pomoc Francuzów i Anglików przyjęły.

Wczoraj rada indyjska rozpoczęła pod przewodnictwem lorda Stanley, ważne swe czynności przeglądu i urządzania rozmaitych wydziałów w biurach swoich w Leadenhall Street i Canton Row. Zmiany te przedłożone będą królowej do potwierdzenia.

Towarzystwo „Life-boat Institution” zawezwane zostało przez w. księcia Konstantego do udziału w zaprowadzeniu na koszt Rosyi łodzi ratunkowych na wybrzeżach Finlandji. Poprzednio już towarzystwo to przesłało do wszystkich państw nadmorskich plany swych „Life boats”, które na wybrzeżach Anglii tyle ludzi od śmierci wyratowało.

Wczoraj zmarł nagle p. William Weir, znakomity i powszechnie szanowany redaktor Daily News. Wszystkie dzienniki mówią o śmierci p. Weir z czcią przynależną jego świetnym przymiotom. Daily News, z trudnością znajduje godnego zastępcę tego światowego człowieka.

Galicya.

Kraków, 22. Wrzesnia. — Donosiliśmy już o postępie tego roku przedsięwziętej naprawy mogiły Kościuszki, której przywróconą piękną formę pierwotną nawet z miasta patrząc dojrzeć można. Naprawa już teraz zupełnie ukończoną została ze znacznem zapewne kosztem z funduszy tegoż pomnika na ten cel dawniej przez komitet uzbieranych. Przyjemnie jest wstępować znowu na to wzgórze z obu stron ścieżkami ślimakowemi, szerokimi i dobrze ubitemi z krawędziami starannie obłożonemi, i widzieć całą powierzchnię mogiły pokrytą świeżo darnią, porastającą po większej części bujną trawą. Cała robota zdaje się bardzo dobrze być wykonaną. Uważając jak obecnie szybko i należyście do skutku doprowadzoną została, niedziwimy się wcale, iż komitet pierwój do wykonania jej nieprzystąpił, bo widoczną jest rzeczą, iż teraz dopiero za ukończeniem już zupełnem tarasu otaczającego pomnik, robota około naprawy jego trwale mogła zostać uskutecznioną. — Postać miejsca całego jest zupełnie zmienioną. — Według Dodatku do Pamiętnika przez komitet budowy pomnika Kościuszki w roku 1851 drukiem ogłoszonego, mogiła tylko sama należy pod opiekę komitetu, licząc od nowój podstawy którą tworzy taras. Do tego tarasu

przytyka prześliczna kaplica w stylu gotyckim, na zastąpienie dawniej kaplicy ś. Bronisławy postawiona, i podobno też samą nazwę ma otrzymać. W każdym razie zostanie ona przykładem pięknego pomysłu budowniczego i wzorem nadzwyczajnej staranności i elegancji w wykonaniu.

Na wystawę starożytności przybywają nieprzerwanie nowe przedmioty, osobliwie z Poznańskiego. W liczbie zwiedzających wystawę napotykać można bardzo wielu przyjeżdżających cudzoziemców, którym kustosz wystawy p. Piwowarski za wielojęzycznego równocześnie służy tłumaczem. Dziś zwiedził wystawę sekretarz komisji archeologicznej wileńskiej p. Maurycy Krupowicz, a prócz tego wiele podróżnych osób z Petersburga, Moskwy, Londynu. Cz.

Tureya.

Komisya regulująca granicę czarnogórską przybyła do Konstantynopola.

Ameryka.

Wspomnieliśmy przed kilku dniami o nieporozumieniach Francji i Anglii z rządem rzpltej Venezuela. Kraj ten przeszedł świeżo przez rewolucję. Pokonany prezydent jego Monagas szukać musiał schronienia u konsula francuskiego. Nowy rząd domagał się jego wydania, utrzymując, że konsulowie obcy niemają prawa mieszania się w wewnętrzne sprawy. Po niejakiem układach staniko na tem, że exprezydent zostanie wydany pod warunkiem, że mu nie będzie godzone na życie. Układu tego wybronił się podpisać nowy prezydent, obstaając przy zasadzie nieinterwencji. Tymczasowo nawet nie chciał zezwolić na powrót Monagasa do domu konsula francuskiego; z tego więc powodu parowce angielskie i francuskie blokowały porty i zabrały statki tam stojące.

Kronika miejscowa.

Poznań, 29. Wrzesnia. — Wczoraj wieczorem po godz. 9tj wyszedł ogień w domu przy ulicy Szweskiej niedaleko mostu drewnianego prowadzącego na Małe Garbary. W tych domostwach mieszkało dwóch stolarzy i ślusarz. Ogień zamienił domostwo w perzynę i mieszkańcy mało co z nich wynieść zdołali, bo ogień był nagły i gwałtowny.

— We wtorek odbyły się egzamina wszystkich klas w gimnazjum św. Maryi Magdaleny, na które raczył przybyć po dwakroć Jego Arcybiskupia Mość; równie zaszczycone przez wyższych urzędników cywilnych i publiczność. Z programu widzimy, że w 9 klasach gimnazjalnych było w zimowym półroczu 500, w letnim 487 uczniów. Oprócz dyrektora i ewangelickiego nauczyciela religii, udzielało nauk w tym zakładzie 17 nauczycieli, 2 kandydatów i jeden nauczyciel do rysunków, kaligrafii i śpiewu. Na Wielkanoc otrzymało 9, na św. Michał terażniejszy 16 primanerów zaświadczenia dojrzałości. Z tych 25 abiturientów poświęci się 12 katolickiej teologii w Poznaniu, 4 prawnictwu, 4 sztuce lekarskiej, 2 filologii, 1 naukom przyrodzonym, 1 agronomii i 1 budownictwu. — Piąta część uczniów była wolna od opłaty szkolnej, w alumnacie znajdowało 60 przyszłych teologów bezpłatnie utrzymanie, 11 było na konwiktie Szoldrskiego i Lubrańskiego. Naukowa pomoc płaćła szkolne za 9 uczniów i dawała oprócz tego wsparcia. Z kroniki zakładu dowiadujemy się, że gmach gimnazjalny na dniu 15. Kwietnia r. b. poświęconym został, o czém w swoim czasie zdamy sprawę. Biblioteka liczy 43 numerów dzieł napisanych przez dawnych uczniów tego gimnazjum. Nowy rok szkolny rozpocznie się z d. 13. Października, a uczniowie nowi mają się zgłaszać do egzaminów w d. 11. Października z Poznania pochodzący, a w dn. 12. Paźdz. z prowincji.

Rozmaite wiadomości.

— Z Barcelony donoszą d. 27. Sierpnia do dziennika Droit o okropnym wypadku zaszłym w pobliżu Vich małej miejsciny katalońskiej. Sześć młodych dziewcząt zatrudnionych w przedaloni w Roda wracało po dziennej pracy o 11 w nocy do domu do wsi Folgorolas. Najstarsza z nich liczyła lat 23, najmłodsza 14. W wąwozie ciasnym którym przechodzić musiały, zastąpiło im nagle drogę dwóch ludzi, i grożąc im śmiercią zmusiło je iść z sobą w pewne ustronie, i tam kazano im się położyć twarzą do ziemi. Jeden z tych ludzi pochwycił pierwszą z dziewcząt i uniósł z sobą; podczas gdy towarzyszył jego pilnował pozostałych z wymierzonym pistoletem. Wkrótce potem przerażający krzyk dał się słyszeć. Nieszczęśliwa zakłóta została nożem w szyję. Następnie ten sam morderca tym samym sposobem jedną po drugiej unosił i zakławał. Z tych sześciu ofiar, trzy na miejscu żyć przestały, dwie jest w stanie nader niebezpiecznym, a jedna będzie mogła być zapewne utrzymaną przy życiu, i z jej to ust dowiedziano się o tem okropnem morderstwie, które miało być spowodowane zazdrością. Trudnem zdaje się być do uwierzenia, aby istotny morderca nie miał żadnego bezpośredniego celu w tej sprawie, i aby z przysługi dla kogoś miał mordować sześć ofiar jedną po drugiej. Dotychczas nie zdołano wykryć sprawcy.

— Za pierwszego cesarstwa, kiedy było tyle prawdziwych zasług do nagrody, a Francya była panią połowy Europy, order legii honorowej liczył około 9000 członków; dziś liczy ich 272,000

Wiadomości literackie.

Lwów. — Nr. 38. „Dodatku tygodniowego” do Gazety Lwowskiej zawiera: 1) Wacław Hieronim Sierakowski, starowierny pasterz z XVIII. wieku przez Maurycego hr. Dzieduszyckiego. Układy z kapitułą względem Czernuszowic i koniec procesu. Konsekracja Ossolińskiego. Wizytacja katedry. Przeszkody i trudności. Wizytacje kościołów dycezalnych. Fundacye i wyposażenia niektórych parafii. Konsekracje kościołów. Budowa buźnicy tysmienickiej. Wezwanie na sejm warszawski. Odezwa Sierakowskiego do obywatelstwa na sejmikach.

2) Wychowanie publiczne. Stan szkół, nauk i uczniów w roku 1857.

V. Szkoły elementarne. Przegląd założonych w roku 1857 szkół i onych wyposażenie: a) w obwodzie lwowskim, b) w obwodzie żółkiewskim.

3) Żupy solne w Galicyi i na Bubowinie. Wywar i sprzedaż soli w Czerwcu 1858—1857.

5) Chyrow. Dokument z r. 1538. Andrzej Tarło określa powinności mieszczań względem dziedziców, i dziedziców obowiązki względem mieszczan,

Stowarzyszenie kupieckie w Poznaniu.

Zgromadzenie dnia 28. Września 1858.

Zyto (węcel po 25 szefli) dobrze się trzyma i odeszło dosyć po mało zmienionych cenach; na Wrzesień Październik 38 pien., na Październik Listopad 38½—1½ pt., na Grudzień 39½—1½—40 pt.

Okowita (beczka po 9600 0/0 Trallesa) bez zmiany w cenach, słaby obdyt; na miejscu (bez beczki) 13½—14½ (z beczką) na Wrzesień 14 list., na Październik 14 pt., na Listopad Grudzień 14½ list., na Grudzień Styczeń 14½ pt.

Wiadomości handlowe.

Berlin, 28. Września.

Zyto 42½—42 tal., na Wrzesień Październik 42—41½—¾ tal., na Paźdz. Listopad 42½—41½—42 tal., na Listopad Grudzień 43—42½—¾ tal., na Kwiecień Maj 45½—½—45 tal.

Olej rzepiowy 14½ tal., na Wrzesień Październik 14½ tal., na Październik Listopad 14½ tal., na Listopad Grudzień 14½—½ tal., na Kwiecień Maj 15 tal.

Okowita 17 tal., na Wrzesień Październik i Paźdz. Listopad 17½—½ tal., na Listopad Grudzień 17½—½ tal., na Kwiecień Maj 18½—½ tal.

Szczecin, 28. Września.

Pszenica 69—73 tal., na wiosnę 69—69½ tal.

Zyto 40 tal., na wiosnę 45—44½ tal.

Olej rzepiowy na Wrzesień Październik 14 tal.

Okowita 20½ proc., na Wrzesień Październik i Październik Listopad 20½ proc., na wiosnę 19½ proc.

Przybyli do Poznania 29. Września.

BAZAR: Rogaliński z Cerekwicy, Karśnicki z Mystek, Mierosławski z Skąpego, Swi-

narński z Sarbi, Wierzbicki z Starego, Guttry z Paryża, Sawicka z Rybna, Re-

kowska z Gorazdowa, Meyer z Szczecina.

HOTEL RZYMSKI BUSCHA: Zimmermann z Głogowa, Lutomski z Poklatkę, Lutomski z Stawu, Wysocki z Wrocławia, Heigel z Berlina.

HOTEL DREZDEŃSKI MYLIUSA: Moszczeński z Wiatrowa, Radoński z Domi-

nowa, Zakrzewski z Wyszek, Jaraczewski z Jaraczewa, hr. Kwilecki z Wróblewa, Skarżyński z Chelkowa, Arndt z Dobreszewa, Skolnicka z Rogowa, Brzezińska

z Hawezyna, Führenrohr i v. Leschoff z Berlina, Hentschel z Dreżna.

HOTEL DU NORD: hr. Bniński z Popówka, Zabłocki z Czerlina, Koczorowski

z Jasina, Schlichting z Samocina, Krzyżński z Sapowic, Förster z Bonikowa,

Grabski z Śmielowa, Dobrzycka z Bąblina, Szoldrska z Popowa, Hahn z Berlina,

Kropiński z Orchowa, Bötter z Berlina, Albrecht z Raciborza.

OEHMIGA HOTEL FRANCUSKI: Cegielski z Wodek, Pöschel z Gutów, Burghardt

z Węglewa, Rübke z Nadolnika, Eichstädt z Bydgoszczy, Schwerin z Wrocławia,

Goldenring z Wrześni.

POD CZARNYM ORŁEM: Żółtowski z Zajęczkowa, Koniewski z Wojnowa, Ko-

walski z Wroniewa, Waliszewski z Chociczy, v. Böning z Wrześni, Schröder

z Mikuszewa.

HOTEL PARYŻKI: Frankenberg z Kościana, Mierzejewski i Kowalski z Wysoki,

Meissner z Niemierzye, Robowski z Wrześni.

HOTEL EICHBORNA: Grünfeld z Inowrocławia, Brandt z Nowogomiasta. Cetko-

wski z Orpiszewa, Albrecht z Kawęczyna. Thamm i Büchner z Gdańska.

HOTEL BUDWIGA: Anton i Bauch z Wrocławia, Kutscher z Spandau, Pulverma-

cher z Bydgoszczy, v. Usedom z Wrocławia, Neumann z Polski, Schreiber z Je-

żewa.

POD TRZEMA LILIAMI: Sydow z Dobrzycey, Doher z Kiekrza i Meissner z Sie-

rakowa.

POD ŁOTĄ SARNA: Ebert z Rogoźna, Levin z Landsberga n. W.

HOTEL KRUGA: Kwaśniewski z Uchorowa, Schneider z Fürstenbergu, Gudopp

z Bydgoszczy i Haase z Wrocławia.

W MIESZKANIU PRYWATNEM: Bojanowski z Rogaczewa, św. Marcin Nr. 3,

Wininger z Brunświku, ul. Magazynowa Nr. 15.

Antoni Zientkiewicz po krótkiej słabo-

ści w 76 r. zakończył na dniu 29. m. b. z rana

o godzinie 6tej swój doczesny żywot.

Pogrzeb odbędzie się w piątek o godzinie 3½

z południa, o czym donosi, w smutku pogrą-

żona familia.

OBWIESZCZENIE.

Dostawione do tegorocznych wielkich manewrów, 41 koni, mające być przedane, w dniu 4. Pa-

ździernika r. b. na placu Działowym, mogą być

obejrżane w stajniach na gruncie szkoły realnej,

przy Wrocławskiej ulicy.

Poznań, dnia 28. Września 1858.

Magistrat.

ZAPOZEW EDYKTALNY.

Trzej bracia Heymann:

1) Krzysztof i Krystyan zwany, dnia 4

Grudnia 1795 urodzony,

2) Michał dnia 11. Stycznia 1797 urodzony i

3) Piotr dnia 24. Czerwca 1801 urodzony

synowie małżonków Matyasza i Anny Roza-

lii (Rozyny) z domu Krebs Heymanów, su-

kienników, wyszli z swego miejsca urodzenia

Trzećianki w roku 1813 lub 1814 do Polski, nie-

dawszy już od roku 1830 nic o sobie słyszeć lecz

owszem zginęli zupełnie.

Na wniosek ich siostry rodzonej Anny Maryi

(alias Marcyanny) Heymann i małżonka jej To-

masza Gabler, szewca z Chodzieża wzywają

się niniejszym powyżej nazwani trzej bracia Hey-

mann i jakowi tu pozostali ich sukcesorowie i

spadkobiercy nieznajomi, iżby się w terminie na

dzień 17. Listopada 1858

przed południem o godzinie 11tej przed Wnym

Wiedemann, Radcą Sądu powiatowego, w izbie

naszej urzędowej wyznaczonym najpóźniej, osobi-

ście stawili lub piśmiennie zgłosili, inaczej za zmar-

łych uznani będą a majątek ich sukcesorom praw-

ny przekazany zostanie.

Trzećianka, dnia 19. Stycznia 1858.

Król. Sąd powiatowy. Wydział I.

Pensja dla Panien.

Pani Biłkowska, przełożona zakładu nauko-

wego dla panien, przychylając się do życzeń rodzin

tutejszych, przenosi od Św. Michała r. b. zakład

swój z Bydgoszczy do Trzemeszna, o czym

szanownych rodziców i opiekunów, mających chęć

powierzyć téż pensji córki swoje, uprzejmie za-

wiadamy.

Trzemeszno, dnia 25. Września 1858.

X. Kegel, Wagner, Moliński,

Regens. Radca Sądu pow. Professor.

Priebe, Wyczyński,

Burmistrz. Sędzia powiatowy.

Oferta zamiany.

Poszukuje się do zamiany posiadłość tutaj w miej-

scu położona, na majątność wiejską, jednak nie ni-

Rynek Nr. 71. Fabryka lamp i towarów metalowych narożnik ulicy Nowej Nr. 71.

Wilhelma Kronthala & Riessa

poleca **lampy moderatory, regulatory, patentowe** i wszelkie inne rozmaitego

gatunku, w najnowszych i najgustowniejszych wzorach **en gros et en détail,**

olej z słonecznika, wraz z lampami do tegoż oleju bezpieczne i bez odoru.

NB. W lampach do oleju z słonecznika, może być każdego czasu olej rzepakowy, z korzyścią palony.

Do sprzedania

posiadłość wiejska, położona nad szosą o ¼ mili od

Śremu, obejmująca 185 mórg gruntu pierwszej

klasy, pomiędzy temi 5 mórg łąki, z kompletnym

żywym i martwym inwentarzem. Kupno jest bar-

dzo ułatwione przez pozostawienie kilku hipotek.

Bliższą wiadomość udzieli kupiec **Filip Bier-**

mann w Śremie.

Hotel wdowy Hollburg w Ostrowie.

Urządziwszy jak najwyborniej nowo wystawiony

mój Hotel przy Rynku położony, w którym zarazem

osobną mam **Winiarnię i Cukiernię,**

polecam takowy Dostojnym podróżującym i całej

publiczności z tém zaręczeniem, iż w każdym wzglę-

dzie przez punktualną usługę, doborowe towary,

obiady i napoje żądaniom moich Gości zadosyć uczynię.

Ostrowo, dnia 24. Września 1858.

W. Hollburg.

Od 1. Października r. b. znajdą dziewczęta, chcą-

ce się uczyć robót żeńskich u mnie do tego sposo-

bność. Opłata będzie bardzo umiarkowaną.

Karolina owdowiała **Gerroldt**

urodzona Ahlgreen,

przy ulicy małej Garbary Nr. 2. w tylnym domu.

Młodzieniec mówiący po polsku i po niemiecku,

posiadający wiadomości naukowe i pochodzący z

dobrej rodziny, może być natychmiast za ucznia przy-

Polecam szanownej publiczności mój skład świe-

żych soków, jako to: malinowy, wiśniowy, porze-

czkowy i t. d., jako i parowych borówek, rozma-

itych konfitur francuskich, marynatów i świeżego

kawiaru. **T. J. Zielke** w Kościanie.

Kurs giełdy berlińskiej.

Dnia 28. Września 1858	Sto- pa pCt.	Na pr. kurant papier- rami.	gotowi- zna.
Pożyczka rządowa dobrowolna	4½	100½	—
dito	4½	—	100½
dito z roku 1856.	4½	—	100½
dito z roku 1853.	4	—	95½
Oblig. długu skarbowego	3½	—	81½
dito Marchii Elektoralfnej i Nowej. . . .	3½	—	—
dito miasta Berlina	4½	101½	—
dito dito	3½	83	—
Listy zastawne Marchii Elekt. i Nowej . .	3½	—	84½
dito Prus Wschodnich	3½	82½	—
dito Pomorskie	3½	—	84
dito dito	4½	—	—
dito W. X. Poznańskiego	4	—	99½
dito W. X. Pozn. (nowe).	3½	—	89
dito Śląskie	3½	—	86½
dito Prus Zachodnich	3½	—	81
Bilety rentowe Poznańskie	4	92½	—
Louisdory	—	110	—
Akeye kolei żelazn. Starogr. Poznańsk. .	4	88	—

CENY TARGOWE

w mieście Poznaniu.

dnia 29. Września 1858 r.

w mieście Poznaniu.	od			do		
	tal.	sg.	fn.	tal.	sg.	fn.
Pszenicy pięknej, szefel po 16 garn.	2	20	—	3	—	—
Pszenicy średniej	2	5	—	2	10	—
Pszenicy ordynaryjnej	1	17	6	1	22	6
Zyta przedniego, szefel	1	24	—	1	26	—
Zyta lżejszego	1	19	—	1	21	—
Jęczmienia dużego, szefel	—	—	—	—	—	—
Jęczmienia małego	—	—	—	—	—	—
Owsa, szefel	1	—	—	1	2	6
Grochu do gotowania, szefel	—	—	—	—	—	—
Grochu na pastwę	—	—	—	—	—	—
Rzepak latowy	—	—	—	—	—	—
Rzepak latowy	—	—	—	—	—	—
Rzepak zimowy	—	—	—	—	—	—
Rzepak zimowy	—	—	—	—	—	—
Tatarki, szefel	1	7	6	1	10	—
Koniczyna czerwona	—	—	—	—	—	—
Koniczyna biała	—	—	—	—	—	—
Ziemniaków, szefel	—	11	—	—	13	—
Masła, garniec	2	5	—	2	20	—
Siana, centnar	—	—	—	—	—	—
Słomy, kopa po 100 funt. w. Z. c.	—	—	—	—	—	—
Spirytusu (beczki 120 kw.) 80½ Tral.	13	15	—	14	2	6
dnia 28. Września	13	15	—	14	—	—
dnia 29. „	13	15	—	14	—	—

WINOGRONA!

sam wybór, poleca za nadesłaniem należytości fran-

co funt po 2½ Sgr. włącznie za opakowanie. Prze-

pisy do kuracyi dołączone będą bezpłatnie.

Daléj polecam twarde powidła wiśniowe do kra-

jania 5½ Sgr., twarde powidła śliwkowe 5 Sgr.,

śliwki 3½ Sgr. za funt, orzechy włoskie 2½—3 Sgr.

za kopę, najpiękniejsze zimowe jabłka według ga-

tunku od 1½ do 2 Tal. za szefel, suszony owoc pię-

kny i tanio, cena według gatunku.

H. Fensky w Zielonéjgórze.